

Promemorian Ersättning vid upplåtelse av mark i samband med elnätsutbyggnad

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet
Remisstid den 28 september 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat *Promemorian Ersättning vid upplåtelse av mark i samband med elnätsutbyggnad* till bland annat Stockholms stad för yttrande.

I promemorian föreslås en ändring av ersättningsreglerna i ledningsrättslag (1973:1144) som innebär att en högre schablonersättning ska lämnas vid upplåtelse eller inlösen av mark eller annat utrymme för en ledning eller sådan anordning som krävs för en koncessionspliktig starkströmsledning. Förslaget syftar till att bidra till större acceptans hos markägare och därmed kortare ledtider och bättre förutsättningar för en effektiv utbyggnad av elnätet.

Lantmäteriet föreslås få ansvar för att se över och löpande uppdatera de värderingsinstrument, skogsnormen respektive åkernormen, som används vid beräkning av marknadsvärdet i intrångsersättningen.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och exploateringsnämnden. Exploateringskontoret har inkommit med ett kontorsyttrande på grund av den korta remisstiden.

Stadsledningskontoret tillstyrker i stort förslaget men anser att ett förtydligande behövs i ledningsrättslagen.

Exploateringskontoret bedömer att förslaget är positivt för staden i egenskap av markägare som kan beröras av ledningsrättsåtgärder avseende koncessionspliktiga starkströmsledningar, men anser att ett förtydligande behövs i ledningsrättslagen.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag välkomnar förslaget som innebär att en högre schablonersättning ska lämnas vid upplåtelse eller inlösen av mark för en koncessionspliktig starkströmsledning. Förslaget syftar till att bidra till större acceptans hos markägare och därmed kortare ledtider och bättre förutsättningar för en effektiv utbyggnad av elnätet, vilket är en förutsättning för att genomföra energi- och klimatomställningen. Förslagen innebär positiva effekter för staden i egenskap av markägare som kan beröras av ledningsrättsåtgärder avseende koncessionspliktiga starkströmsledningar.

Den föreslagna lydelsen i 13 § ledningsrättslagen bör dock förtydligas.

Stockholm den 16 september 2026

Karin Wanngård

Bilagor

1. Stockholms stads yttrande, dnr KS 2026/681-
2. Remiss - Promemorian Ersättning vid upplåtelse av mark i samband med elnätsutbyggnad, dnr KS 2026/681-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Stockholms stad har fått promemorian *Ersättning vid upplåtelse av mark i samband med elnätsutbyggnad* på remiss. I promemorian föreslås en ändring av ersättningsreglerna i ledningsrättslag (1973:1144).

Klimat- och näringslivsdepartementet har i maj i år upprättat en promemoria med förslag om en ändring av ersättningsreglerna i ledningsrättslag (1973:1144). Förslaget innebär att vid bestämmande av schablonersättning för upplåtelse eller inlösen av mark eller annat utrymme för en koncessionspliktig starkströmsledning ska löseskillingen respektive intrångsersättningen vara 150 procent av marknadsvärdet respektive marknadsvärdeminskningen. Enligt nuvarande regler är motsvarande nivå 125 procent. Förslaget till en högre ersättningsnivå syftar till att bidra till större acceptans hos markägare och därmed kortare ledtider och bättre förutsättningar för en effektiv utbyggnad av elnätet, vilket ses som en förutsättning för att genomföra energi- och klimatomställningen.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2027.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och exploateringsnämnden. Exploateringskontoret har inkommit med ett kontorsyttrande på grund av den korta remisstiden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret tillstyrker i stort förslaget då det bedöms positivt för staden i egenskap av markägare som kan beröras av ledningsrättsåtgärder avseende koncessionspliktiga starkströmsledningar.

Stadsledningskontoret vill däremot framhålla följande synpunkter:

I förslaget till ny lydelse i 13 § ledningsrättslagen hänvisas till 2 § första stycket punkt 2 i vilken anges vilket slags ledningar som omfattas, nämligen ”elektrisk starkströmsledning för vilken koncession fordras eller som behövs för sådana ledningar som avses i 1”. Detta kan tolkas som att även starkströmsledningar som behövs för sådana ledningar som avses i första punkten i samma stycke ska omfattas av lagändringen, det vill säga ”ledning som ingår i ett elektroniskt kommunikationsnät för allmänt ändamål samt allmän svagströmsledning för signalering, fjärrmanövrering, dataöverföring eller liknande ändamål”.

I promemorians inledning ”1 Promemorians huvudsakliga innehåll” förklaras att ersättningsreglerna i ledningsrättslagen föreslås ändras på så sätt att en högre schablonersättning ska lämnas vid upplåtelse eller inlösen av mark eller annat

utrymme för en ledning eller sådan anordning som krävs för en koncessionspliktig starkströmsledning. Även i promemorians förslag på sidan 11 framgår att förslaget till lagändring gäller vid markintrång för koncessionspliktig starkströmsledning.

Stadsledningskontoret anser därför att den föreslagna lydelsen i 13 § bör förtydligas.

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 augusti 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret bedömer att förslaget är positivt för staden i egenskap av markägare som kan beröras av ledningsrättsåtgärder avseende koncessionspliktiga starkströmsledningar. I övrigt noteras följande.

I förslaget till ny lydelse i 13 § ledningsrättslagen hänvisas till 2 § första stycket punkt 2 i vilken anges vilket slags ledningar som omfattas, nämligen ”elektrisk starkströmsledning för vilken koncession fordras eller som behövs för sådana ledningar som avses i 1”. Detta kan tolkas som att även starkströmsledningar som behövs för sådana ledningar som avses i första punkten i samma stycke ska omfattas av lagändringen, det vill säga ”ledning som ingår i ett elektroniskt kommunikationsnät för allmänt ändamål samt allmän svagströmsledning för signalering, fjärrmanövrering, dataöverföring eller liknande ändamål”.

I promemorians inledning ”1 Promemorians huvudsakliga innehåll” förklaras att ersättningsreglerna i ledningsrättslagen föreslås ändras på så sätt att en högre schablonersättning ska lämnas vid upplåtelse eller inlösen av mark eller annat utrymme för en ledning eller sådan anordning som krävs för en *koncessionspliktig starkströmsledning*. Även i promemorians förslag på sidan 11 framgår att förslaget till lagändring gäller vid markintrång för koncessionspliktig starkströmsledning.

Kontoret anser därför att den föreslagna lydelsen i 13 § bör förtydligas.